

A.M.N. MUZEUM.
HIRLAP OSZTÁLYA

SPRINGER GUSZTAV
KÖNYVNYOMDA
BUDAPEST
VII. BETHLEN UCCA 33

1933/34.

II. szám.

»ZSIDÓ DIÁK«

Magyar zsidó egyetemi hallgatók lapja
MEGJELENIK ÉVENTE TIZSZER
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V.,
Lipót körút 13. I. 6. Telefon: 13-2-69.

Postatakarékpénztári csekszám: 39391.

Tartalom:

Tiltakozunk!

Vérszi József.

Dr. Schwarcz Mór: Felekezeti béke?

Sós Endre levele a „Zsidó Diák” szerkesztőjéhez:
Mit láttam Székesfehérvárott?

Berceller Miklós: Elhelyezkedés...

Osszián: Ébredj magyar!

Ö. L.: G. F. B.

A Kuria elvi döntése: A doktori diploma megtagadásaért nem jár kártérítés.

A ΜΙΕΦΗΟΕ tisztikara az 1933/34. tanévre.
Hírek.

M. E. Delle Grazie: Krisztus futása. Előbeszélés.

**A »ZSIDÓ DIÁK« további megjelenése függ attól,
hogy minden olvasónk egy új előfizetőt szerezzen!**

Egyes szám ára 60 fillér. Diákoknak: 34 fillér.

A címlapot Béla György tervezte.

Tiltakozunk!

Tiltakozásunk mint magyaroknak nemcsak tüntető megnyilatkozása a magyarságot ért sérelem miatt, hanem tiltakozása lelkiünk és emberi igazságérzetünk legmélyéről feltörő felháborodásunknak is! És ez a felháborodás tiltakozása minden igazságot szerető embernek, nemcsak a magyarságnak, hanem az egész emberiség közvéleményének!

A tudomány is fenség a maga trónusán: szent és sérthetetlen! Bepiszkítani, bűvészmutatványokat végezni vele, hazugságok igazolójává tenni oly bűn, melyet — ha az óra elérkezik — könyörtelenül visszaüt!

Kassát, Pozsonyt nem magyarnak minősíteni annyi, mint a magyarság létét tagadni!

Vigyázzatok, mert addig forgatjátok ki a kiszolgáltatott magyarságot jogaiból, míg egy napon megéritek a Nemezist!

Ezt a statisztikát jól megszervezték a magyarság ellen, de nem vették észre, hogy az igazság, a jog ellen szervezkedtek és az egész világ közvéleményét szervezték meg önmaguk ellen!

Nem felejtünk!

Vérszi József

A zsidó egyetemi ifjúság és az egész zsidó diákság megáll egy pillanatra a mai fiatal élet kényszerű robotjában.

Ünnepelni kell a magyar újságírás, a magyar publicisztika Vérszi József-ét. Mindannyian jól tudjuk, hogy mit jelent ez a név a magyar újságírásban. Pályája elején, amikor szembe helyezkedett egy meddő közjogi harccal; a nemzet európaibb érdekeiért: a haladás ideális harcosa volt. Lendülete, előkelő közéleti stílusa azóta csak fokozottan nőtt. Akire tisztelettel néztek az apák, s csodálattal tekintünk fel mi, egy robotos kor reményt-vesztett ifjúsága.

FELHÍVJUK tisztelt előfizetőink figyelmét, kiknek jelen számunkkal félévi előfizetésük lejárt! Vidéki előfizetőink számaihoz csekklapot mellékelünk és kérjük, hogy azon szíveskedjenek előfizetési díjukat átutalni. Fővárosi előfizetőinknél pedig pénzbeszedőnk fog jelentkezni, kinek bélyegzőnkkel ellátott nyugta ellenében kérjük díjuk kiegyenlítését. — Tisztelettel fordulunk hátralekos előfizetőinkhez is, hogy hátralekos díjukat kiegyenlíteni szíveskedjenek, mert lapunk fennmaradása függ attól, hogy előfizetőink pontosan beküldjék előfizetési díjukat!

Felekezeti béke?

A sajtóban napról-napra olvashatunk azokról a gyönyörű kísérletekről, amelyek a legszebb emberi álmok egyikét, a felekezeti békét akarják megvalósítani. Hol egy protestáns püspök fedezi fel, hogy már Jézus is protestáns volt, hol valamelyik katolikus férfiú öleli keblére a protestáns világot. Nagyon szép és nagyon helyes dolog ez, hiszen minden felekezet akkor áll hivatása magaslatán, mikor minden erővel a gyűlölet helyébe a szeretetet akarja plántálni, mikor — a próféta szavai szerint — a háború eszközeiből a békés munka szerzőit kovácsolja. Sokat szenvedett hazánknak is eminens érdeke ez. Ámde hogy van az, hogy e kiváló férfiagnak a zsidók felé egyetlen szavuk sincs? Bennünket nem tartanak felekezetnek? Vagy nem olyan felekezetnek, amellyel érdemes békében élni? Vagy talán eddig is békeségben, megértő szeretetben éltek velünk, csak mi szegény, vak zsidók nem tudtuk róla? Nem tudom. Mint érdekelt fél nem is dönthetem el. Viszont az bizonyos, hogy a szeretetnek az a nemes és magasztos gondolata, melyet az összes keresztény felekezetek átvettek tőlünk, *nem ismer faji és felekezeti megkülönböztetést*. Ez a szeretet általános és mindenre kiterjedő. Még a zsidókra is. Aki pap léte nem ennek a szeretetnek a szolgálatában áll, annak a papság csak hivatal, de nem hivatás. Mert bizony nem egy katolikus és nem egy protestáns pap tollából láttunk oly tartalmú cikket és könyvet, mely nagyon is igazolja az előbbi állítást. Volt azokban minden csak nem szeretet. És ha figyelembe vesszük, hogy talán Európa összes népei együttvéve nem szenvedtek annyit 2000 év alatt, mint a zsidó felekezet egyetlen évszázadban, nagyon is helyénvaló volna, hogy a szeretetnek valamilyen mozdulata felénk is irányuljon. Valamilyen mozdulat, mely az Isten igazi megismerését hirdetné.

De micsoda hiu remény! Hiszen a keresztény Európáról mondta Mahatma Gandhi — és pedig jogosan —, hogy minden csak nem keresztény! Hol van az a mérték, amellyel megmérhetnők a gyűlöletnek ama feneketlen mélységeit, amelyek az európai keresztény nemzetek között tátonganak, elnyeléssel fenyegetve kultúráját és civilizációját? És az egyes nemzetek keretein belül sem jobb a helyzet! Ime, mennyi tere van a térítésnek az európai vadak között! Mi zsidók volnánk a legboldogabbak, ha a keresztény nemzetek végre megvalósítanák a tőlünk átvett eszméket. Hiszen akkor nekünk is végre részünk volna abban, amit az európai népektől alig kaptunk, részünk volna egy kis megértésben, egy kis emberi bánásmódban. Ehelyett a XX. században (repülőgép, rádió stb.) még mindig megkülönböztett tiszteletben részesülünk. Igen sok oldalról hazánkban is. Például:

A zsidó ifjúságot a másvallású ifjúság kizárja nemzet nagy napjainak ünnepléséből.

Közéleti férfiak még mindig judeo-marxizmusról beszélnek, ily szólamokkal enyhítve a hazának bajait.

A főváros kiadásában megjelent statisztikai kimutatás (Illyefalvi: A hatvanéves Budapest) a 332. oldalon fakultások szerint csak a zsidó hallgatók számát tünteti fel.

A tisztaeszlári gyalázatot jobb sorsra érdemes lelkesedéssel próbálták újra ellenünk fordítani.

Zsidógyalázó pamflettek folytonos megjelenése.

Horogkeresztes mozgalmak, vagy kacsingatások a barbár irány felé.

És tiltakozások katolikus részről a protestánsok felé és fordítva.

Ime a felekezeti béke a valóságban! Javulást csak az általános szellemi niveau emelkedésétől várhatunk. Az igazi haladástól, a belső ember fejlődésétől. Mert a mai ember ökle nem nagyon különbözik a barlanglakó ősnak öklétől.

És épen ezért mi nem is kérünk a béke és szeretet szavaiból. Nekünk a béke és szeretet tettei kellene.

Schwarz Mór

A budapesti Miefhoe október hó 22-én a Pesti Izraelita Hitközség Goldmark termében tartotta meg az évi rendes tisztújító közgyűlését. melyen az 1933—34 tanévre a következő tisztkart választották meg: Elnök: Strasser Pál. Társelnökök: Szántó György és Epstein Tibor. Al-elnökök: László István és Markovits Lajos. Főtitkár: Berceller Miklós. Titkár: Eisinger László és Singer Jenő. Főpénztáros: Richter Endre. Pénztárosok: Krausz Gábor és Jász István. Főjegyző: Neumann Benő. Főellenőr: Káldor István. Ellenőrök: Györi Andor és Hoffmann Endre. Jegyző: Sándor Ferenc. Főkönyvtáros: Scheer Tibor. Könyvtáros: Braun József. Háznagy: Grosz József. Bál-elnök: Fejér János.

A pécsi tanárelnök. A pécsi Miefhoe tanárelnöki tisztét Dr. Molnár Kálmán ny. r. egyetemi tanár ur fogadta el.

A pécsi Miefhoe múlt hó 22-én tartotta az ottani hitközség dísztermében az évi tisztújító rendes közgyűlését. A Rector Magnificus képviselőjében dr. Duzár József egyetemi tanár jelent meg. Az 1933/34. tanévre a következő tisztkart választották meg: elnök: Báder György, alelnök: Molnár Ernő, főtitkár: Fischer Béla, főellenőr: Fried György, főpénztáros: Spiegel Zoltán, titkárok: Perényi Tibor és Klein Imre, könyvtáros: Sugár Magda, háznagy: Grünbaum József.

Székesfehérvárott tartott zsidó ifjúsági kongresszus a következő határozati javaslatokat fogadta el:

követelik az ifjúság központi szervezetének megalkotását;

követelik a zsidó ifjúság kongresszusának összehívását;

követelik a zsidó sajtónak az ifjúság kérdéseivel való intenzívebb foglalkozását.

Mit láttam Székesfehérvárott? Sós Endre levele a Zsidó Diák szerkesztőjéhez

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Boldogan teszek eleget kérésének, hogy vázoljam székesfehérvári benyomásaimat. Örömmel mondom el, hogy mit láttam Székesfehérvárott. Mert az a szent hitem, az a szilárd meggyőződésem, hogy *ennek a városnak az ifjúsága végre megtalálta a helyes módját a zsidó fiatalok megszervezésének.*

Bevallom: tanultam Székesfehérvárott. Beláttam: a mi eddigi ifjúsági terveink légüres térben mozogtak... A felekezeti élet mindig a hitközség kereteibe tartozott. Ha tehát komoly ifjúsági szervezkedést akarunk csinálni, akkor ez is csak a hitközségi kereteken belül mehet végbe és nem a hitközség mellett, vagy ellen. Mi a célja ilyen körülmények között a zsidó ifjúsági mozgalomnak? Bevenni a hitközségeket! *Ezt megelőzően pedig hitközségi politikára nevelni az új generációt!*

A székesfehérvári ifjúság szervezett ereje egész sereg képviselőtestületi tagot adott a hitközségnek, sőt két elöljárót is. *Most pedig a székesfehérváriak elérték, hogy valósággá lett az első olyan ifjúsági szervezet, amely egy teljes községkerületnek: a fejér- és veszprémmegyei kerületnek fiataljait fogja össze.*

Az ország zsidó ifjúságának színe előtt köszönöm meg Kende Istvánnak és Klein Gézáknak, a székesfehérvári fiatalok vezéreinek és Róna Sándornak, a veszprémi elnökének, hogy az első nem városi, nem falusi, hanem nagyobb csoportokra terjedő mozgalmat intézményesítették. Végre van egy olyan községkerület, amelynek Ifjúsági Irodája van! *Ha az összes községkerület példát vesznek a székesfehérváriaktól, akkor lesz Országos Ifjúsági Iroda is! Ezen keresztül pedig könnyebb lesz kiharcolni sérelmeink orvoslását.*

Legyen a Zsidó Diák — ha valóban meg akarja mutatni a zsidó diák útját — a székesfehérvári fiatalok elképzelésének hirdetője!

Tisztelettel:
Sós Endre.

Elhelyezkedés...

Soraimat, mely a diákélet igazi arculata kíván lenni a diákságnál messzebb szeretném eljuttatni! Mert nagyon káros, hogy oly elzárt az érintkezés a zsidó társadalom és a diákság között. Igaz, nem lehet kívánni, hogy az ajtók önként táruljanak fel, de tudom, hogy céltudatos akarással be lehet ezeken az ajtókon jutni...

A diákexport külföld és a vidéki városok felé ilyenkor indul meg. Érdekes megnézni ezt a diákot, aki most tette először lábát az új idegen városba, amint félénken érdeklődik, tétován keresgél. Az egyetem után első csalódása rögtön a lakás keresésnél jelentkezik. Míg eljut a menzáig szomorú tapasztalatokban gazdagodva új „hanszörű kollega” ismeretségekre tesz szert. A menzán első dolga kalandjait elmesélni, amihez többen hozzászólnak, tanácsot is adnak: egy pár szó és kész a barátság.

Diákjaink, mint Thomas Mann Zauberbergjének szereplői rágják át magukat a tananyag és az idő rengetegén. „Ewigkeitssupplementliche Klarheit” és már előttük az újabb szomorú valóság: kész diploma és nincs állás.

A múltban és itt inkább a békeévekre gondolok a Menza az ambiciózus és praktikus tervekkel telített fiatalokkal volt tele. *Ám, tudás és ambíció terén ma sincs hiány.* De hiányzik egyrészt az u. n. „menzásoknál”, másrészt a középosztályból kikerülő diákságnál is — *a célszerű gondolkodás, amely célszerűségnek még a szórákosok megválogatásánál is érvényesülnie kell.*

Hallom az ellenvetést: nincs idő, nincs pénz és nincs alkalom. Tanulni kell: ez ellen nincs argumentum. De minőség és mennyiség tekintetében nagyobb figyelemmel kell lenni. Amikor az augusztusban Londonban tartott zsidó diák-világkonferencián a legavatottabb szakemberek az „Umschaltung”-ot ajánlották, akkor nem lehet cél magunkból szobatudósokat nevelni, akiknek semmi közük ne legyen az élet realitásához!

Tudom, hogy a még legszegényebb diákjaink között is akad olyan, aki pénzét ügyesen tudja beosztani, hogy ha ritkán is, de jut szórakozásra is. A szórakozás nem mellőzhető tényező, mert itt nyílik alkalom ismeretségi körének bővítésére.

Diákegyesület számára talán még a segélyosztásnál is fontosabb az *olyan ismerkedési alkalmak szerzése, amelyből kenyeret jelentő állás juthat.* Azonban egy egyesületnek nem szabad ennél a pontnál megállania. A véletlen mellé a kiépített szervezettséget kell megalkotnia.

Ily első lépés lenne az elhelyezkedés megszervezésének megvalósításában a *bel- és külföldön tanuló diákok kartoték-szerű összeállítása.*

Ennek tartalmaznia kell minden zsidó diáknak elsősorban személyi adatait, továbbá képességeit és e szerint kell tagolni. Az így összegyűjtött anyagot átadják az Országos Izraelita Irodának, ez pedig megküldeni az ország összes hitközségeinek. (Ezt a kartoték rendszert a középiskolákra is ki kell később terjeszteni, már a pályaválasztás helyes befolyásolása céljából is.) Remélem, hogy az eként megindított és szervezett akció meg tudná hozni a maga gyümölcsét. Ha valóban keresztülvihető lenne a szükséges adatok összeállítása és annak állandó javító ellenőrzése, akkor én bizony hiszem, hogy az Orsz. Iroda elnökségének pártfogásával sikerülni fog diákjainkat és diplomásainkat — hivatalosan, vagy magánúton — *de nagyobb számban elhelyezni.*

A zsidó diplomás munkanélküliség megszűnését ez nem jelentheti. *Jelentős csökkenést is alig hozhat, de talán ha mást nem, jelenthet elhelyezkedési könnyebbséget, segítséget és a mai diplomás dekonjunkturában ez is nagy eredmény lenne.* Kötelességünk pedig, hogy testvéreink elhelyezkedésének problémáinál minden tőlünk telhetőt megtegyünk. Erre vonatkozóan ép a követendő példára kívánok még rámutatni: A hazai bajtárs-egyesületekben, de különösen a német Burschenschaftoknál látható ez a módszer. Ha egy német „Bursch” idegen városba megy, zsebében egy ajánlólevéllel és kartoték-lapjának egy másolatával indul el. Ajánlólevelének címzettjénél jelentkezve, aki rendszerint egy „Alter Herr”, az ügyét kötelességszerűen karolja fel. Talán ez az idegen minta, — melyet példa és nem ideál gyanánt kívántam felhasználni — *buzdítani fogja azokat is, akik egyébként félnek az „új” eszméktől.*

Berceller Miklós.

Ébredj magyar!

**Honfiak „és zsidók”!
Magyarok és „idegenek”!**

Ti nyugodtan pöffékeltek karosszékekben, átkos nemtörődomséggel adtok naponta 10 fillért a szabadkőműves zsidó sajtónak, világválságról beszéltek és viláгурalmat akartok magatoknak biztosítani: miközben évezredek hibáit és évszázadok előítéleteit felismerő és kiírtó megváltó kultúrunka folyik *értetek.*

Benneteket nem érdekel a fiatalságnak lendülete, benneteket hidegen hagynak a fiatalság „problémái”, Ti nem vesztek tudomást az új generáció szemléleti módjairól, Ti nem haladtok a korrallal és nem ismeritek a *tudományos* kutatások legújabb eredményeit.

Egyenesen feleljétek rá: Vállaljátok-e a felelősséget tudatlanságotokért, hajlandók vagytok-e levonni hanyagságotok következményeit? Ti, akik benne éltetek a háború előtti átkos emlékü magyarországi liberalizmusban, akik véretekent ontottátok a háboruban, akik megteremtitek az egyetemeken a *konzolidációt:*

Tudjátok-e, hogy Ferenc Ferdinándot a zsidók ölték meg? Tudjátok-e, hogy a világháborút a zsidók tervelték ki? Tudjátok-e, hogy a trianoni szerződés és Magyarország megcsonkítása a zsidók műve?

Tudjátok-e, hogy a francia forradalmat, a bolsevizmust, a spanyol forradalmat és a világ valamennyi forradalmát zsidók készítették elő? Hogy a Népszövetség a zsidóság központi s legfőbb szervezete a viláгурalom megszerzésére?

Magyarok! Térjétek magatokhoz! Még van idő a bűnbánatra. Még megtanulhatjátok, hogy

Jézus Krisztus sosem volt zsidó; hogy a zsidó vallás a gyűlölet vallása; hogy a magyar föld 70 százaléka, a nemzeti vagyon 50—60 százaléka, a nemzeti jövedelem 70—80 százaléka a zsidóké; hogy Magyarország a zsidók rabszolgagyarmata; hogy Molnár Ferenc, Szép Ernő, Ignó, Emőd Tamás, Lengyel Menyhért, Gál (!) Franci, Beregi Oszkár, stb. hogyan ölik lelketekből az erkölcsöt, a jó, szép és tisztesség becsülését, a magyar öntudatot; hogy az utóbbiak a magyarságnak mennyire kárára vannak; hogy a zsidók, vagyis cionisták a világot akarják leigázni; hogy nem volt sehósem értelmes ember, ki a zsidókat meg nem vetette volna; hogy a barnainges rohamosztárok ezt harsogták: „Ébredj Németország! Vesszen Judea!” és Kenyeres Lengyel László (Bajtárs 1933. június.) csak ennyit mond: Ébredj Magyar!...

Tespedt Magyarok! Esméljétek! Ime a *vesér*, aki elkiáltotta nektek, aki meg meri mondani, bátor, ha kiszakad az ajka akkor is, hogy korunk, a magyarság, a diákság legfontosabb és egyetlen programja a zsidógyűlölet. Mert ő ismeri a magyarságot, de különösen jól ismeri a zsidókat, nagyon jól ismeri a zsidókat, hiszen *haszról* ismeri őket, mert... Nagykőrösön sok a zsidó, olyan sok, hogy bizony már nem is lehet tudni, ki zsidó és ki nem zsidó!...

OSSZIAN

Középiszkolai fiúknak nyújtsátok a
„REMÉNY”-T
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, SZENT DOMONKOS-U. 14.

G. F. B.

Örömmámorban úszik a szeretetnek ifjúsági sajtója és szervezete. Új konc találatott. Van megint mit vadak módra körül táncolhatnak, van miről ordítozhatnak, van mivel szédítsék tömegeiket, mondván: „Ime, mit mivel hazánkban a zsidó nagytőke!”

Mert mi is történt tulajdonképen a GFB ügy körül?

Az illetékes hivatal, állítólag indokolatlanul, nagyobb adót vetett ki a Guttmann-Fekete gyárra. A gyár tulajdonosa üzemének rentábilis létét látta ezzel megdöntve, mire a munkát egész gyárában leállította, de amellet a munkásoknak fizetésüket a munkaszünet alatt is megadta.

Hibásnak, elsietettnek minősíthetnők esetleg a gyártulajdonos ezen lépését, melynek bírálata azonban bennünket nem érdekel. De ezen „avatatlan” bírának talán azt kellene legelőször is megvizsgálniok, hogy helyes, vagy helytelen volt-e az adóhivatal ténykedése és csak azután lehet a gyártulajdonos tette felett pálcát törni.

Ámde a „Turul” bajársi szövetség boldogan vetette magát az általa „Schwarcz Fekete Jakabnak” nevezett úr ügyére és plakátokat, kiáltványokat, miniszterelnöki feliratokat fogalmazgatott. Mert ők a magyar munkásság megmentői és hivatott vezetői!

Ugyan, ugyan, nem gondolják, hogy ez a „Schwarcz Fekete Jakab” hány száz keresztény tisztviselőnek és munkásnak ad kenyeret? Nem gondolják, hogy ezt a munkaalkalmat kizárólag Ő adja, aki pusztá zsenialitásával hozott létre egy ilyen nagy üzemet?!

A „Turul” szövetségnek, mint hivatalosan mondják, „a bojkott mozgalmat leszerelni nem áll módjuk”-ban.

De nekünk módunkban áll az, hogy megkérjük ezt a „Schwarcz Fekete Jakab” nevezetű zsidót, hogy hiába lehet elég vagyona gyára liquidálásához, Ő pedig tőkéjéből éljen, hogy megkérjük: igenis dolgozzék és dolgoztasson, mert szükségünk van rá, szükségünk van, hogy továbbra is adjon magyar keresztény munkásainknak kenyeret!

Ugyan mikor olvassuk végre a Turul kiáltványát, hogy annyi magyar keresztény munkásnak adtak, vagy szereztek kenyeret, mint ez a „zsidó Schwarcz Fekete Jakab”!

Ö. L.

A Kuria elvi döntése: A doktori diploma megtagadásáért nem jár kártérítés

Az oklevél honosításáról a kultuszminiszter tetszése szerint dönt

Rendkívüli érdekességű ügyben hozott nem rég jogerős döntést a királyi Kuria Térly-tanácsa. Az ítélet a külföldön szerzett diplomák nosztrifikálása kérdésében jelent elvi döntést és így méltán tarthat számot ezen döntése a Kuriának általános érdeklődésre.

Egy bécsi egyetemet végzett orvos a budapesti királyi törvényszéken kártérítési pert indított a magyar királyi államkincstár ellen azon a címen, hogy a külföldön szerzett orvosi oklevelének honosítását megtagadták. Kártérítési keresetének jogalapját három okban jelöli meg. Az első, hogy őt a magyar egyeteméről 1920-ban eltávolították, amely eltávolítás, — szerinte — az ő legnagyobb sérelme; a második, hogy a külföldön szerzett orvosi oklevelének nosztrifikálása iránt beadott kérvényét késedelmesen intézték el; végül a harmadik, hogy a diploma honosítását megtagadták. A budapesti királyi törvényszék elutasította a keresetet. Ezt az ítéletet, mint fellebbezési bíróság, a budapesti királyi ítélőtábla is helybenhagyta.

Felülvizsgálati kérelem folytán a királyi Kuria elé került az ügy s a legfelsőbb bíróság jogerőre emelte az ítéletet.

A királyi Kuria ítéletében kimondotta, hogy az egyeteméről való eltávolítás egymagában véve még nem okozott kárt az alperesnek, már csak azért sem, mert az eltávolítás még 1920-ban történt, jöllehet alperes maga is csak akkortól fogva számítja kárát, amikor a bécsi egyetemen az orvosi oklevelet megszerezte, illetve, amikor ez az oklevél már honosítandó lett volna, szerinte: 1923. október 1-től. A másik két jogalap tekintetében azt vizsgálta a királyi Kuria, vajjon *jogellenes volt-e*, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a kérvényt csak hosszabb idő múlva intézte el, továbbá, hogy a honosítást megtagadta. Az állam ugyanis a bírói gyakorlatban állandóan követett elv szerint csak abban az esetben felel, ha a kárt hivatalnokai a saját felelősségüket is megállapító jogellenes cselekménnyel okozták.

A Kuria megítélése szerint *a honosítást megtagadó határozat jogellenesnek nem minősíthető*. Felperes tévesen állítja, hogy neki joga volt arra, hogy oklevele honosítását követelhesse, az illetékes hatóság pedig köteles lett volna ezt a követelést teljesíteni. Erre a követelésre *sem a fennálló rendeletek, sem pedig felperes magyar állampolgári mivoltából és állampolgári jogából kiinduló általános megfontolások nem adnak alapot*. Sőt a rendeletek értelmében a honosítás kérdésében végső fokozaton

a vallás- és közoktatásügyi miniszter „a tudomány és közjó tekintetbe vételével” határoz,

amidőn — ellenkező értelmű szabályozás hiányában — azt kell következtetni, hogy a nosztrifikálás vagy annak megtagadása végső fokon a miniszter megítélésétől függ, vagyis a miniszter ebben a kérdésben célszerűségi és egyéb tekintetek szerint, *diszkrecionális jogkörben határoz.*

Ezekből következik, hogy a nosztrifikálási kérelem elutasítására felhozott indok helytálló, vagy helyt nem álló voltának vizsgálata a kártérítési kötelezettség szempontjából tárgyaltan, mert a honosítást az elutasításra felhozott ok téves volta esetében nem lehetne követelni, éppen úgy, mint akkor sem, ha az elutasító álláspont egyáltalában nem is lett volna indokolva. Ezért nincs szükség annak vizsgálatára sem, hogy felperes ellen folyt fegyelmi eljárás, valamint az ő eltávolítása a magyar egyetemekről szabályos volt-e vagy sem.

A debreceni Miefhoe legutóbb megtartott tisztújító rendes közgyűlésén nagyszámban jelentek meg az egyesület tagjain kívül a helybeli előkelőségek is. A lelépő tisztikar nevében Virág László elnök üdvözölte a közgyűlés vendégeit s az egyesület tagjait. Az egyesület munkaprogramját a zsidó diákság társadalmi és gazdasági céljaiban jelölte meg. Kun István főtitkár s az egyes bizottságok jelentése után a felmentvényt a közgyűlés egyhangúlag megadta és teljes bizalma jeléül a megjelent vendégek osztatlan tetszése mellett a következő egyesületi évre egyhangú lelkesedéssel újra a régi tisztikart választotta meg. A tisztikar tagjai a következők: Elnök: Virág László szig. orvos. Társelnökök: Geszti Móra szig. orvos és Grósz György szig. orvos. Alelnökök: Gál Anna gyak. tanárjelölt és Reiner Márton orvostanhallg. Főtitkár: Kua István joghallg. Főelöljáró: Garfunkel József szig. orvos. Főpenztáros: Grósz János joghallg. Főjegyző: Kovács István joghallg. Könyvtáros: Stern Imre orvostanhallg. Háznagy: Fodor György orvostanhallg. Titkár:

Goldmann István joghallg. Ellenőr: Weisz Béla szig. orvos. Pénztárnok: Stark Zoltán orvostanhallg. Jegyző: Horváth László orvostanhallg.

Hóman Bálint kultuszminiszter nyilatkozata szerint e tanévben még 25 tanszéket fognak megszüntetni. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem tanszékei azonban érintetlenül maradnak. A gazdasági életre nevelő gyakorlati főiskolákat pedig, mint a József-műegyetem, a közgazdasági kar, az állatorvosi-, bányászati és erdészeti főiskolákat egy szervezetben kívánja egyesíteni. Végül erősebb és eredményesebb szelekciokat kíván véghez vitetni a jövőben, melyet egyrészt a középiskolai és főiskolai tanulmányi rendszer, másként a vizsgarendszer megfelelő új reformjával akar elérni.

Szegeden a napokban véres harc folyt a legitimista és szabadkirályválasztó egyetemi hallgatók között. A verekedések fejleményeként vasárnap már állítólag tizenhat lovagias ügyben tárgyaltak a segédek. — (Nekik szabad lovagiaskodniok?!)

A lengyel kormány elismerte a jeruzsálemi héber egyetemet. A belügyminisztérium körlevelet intézett Lengyelország összes komisszáriátusához, amelyben közli, hogy a lengyel kormány a jeruzsálemi egyetemet, mint főiskolát elismerte. Ennek folytán tehát, mindazon lengyel polgárokat, akik tanulmányaikat a héber egyetemen folytatják, épen úgy, mint más főiskolák látogatása esetén, felmenti tanulmányaik ideje alatt a katonai kötelezettség alól. A belügyminiszter azért intézte ezen körlevelet a politikai hatóságokhoz, mert ebben az évben először rendkívül nagyszámú zsidó diák ment Lengyelországból Jeruzsálembe, hogy a héber egyetemen folytassák tanulmányaikat. (Népünk)

Sperer, new-yorki bankár, ki frankfuriból származott és az elmúlt évek során több, mint egy millió márkát adományozott a frankfurti egyetem céljaira, közölte az egyetem rektorával, hogy lemond egyetemi díszpolgárságáról, mert a főiskola elbocsátotta összes zsidó tanárait.

Varsóban az egyetemen 100 diák közül 30 lány. Berlinben, Bécsben és Párisban a diáklányok száma aránylag a felét teszi ki az összhallgatók számának. A legtöbb lengyel diáklány pedig jogot tanul! (Dolg. Assz. L.)

A varsói hitközség nagy kölcsönt vett fel egy patológiai gyógyintézet berendezésének céljaira.

A román zsidó diákok még a múlt hónapban tartották meg konferenciájukat. A konferencia 3 napig tartott és alaposan elemezték a romániai zsidó diákok helyzetét, valamint szervezeti és kulturális feladataikat.

Berlinben az elmúlt napokban a mentőegyesület szolgálatából az utolsó zsidó orvost is eltávolították, Marburgban viszont a törvényszékeknél és más hatóságoknál többé nem működhetik zsidó ügyvéd. — Állítólag egyedül a frankfurti egyetemről eddig 88 nemárja tanerőt „szabadságoltak” véglegesen.

Sárga indexet adnak Németországban azoknak az egyetemi hallgatóknak, akik nem árja származásuk ellenére bekerülhettek az egyetemekre azért, mert az édesapjuk hősi halált halt a háboruban. A többi egyetemi hallgatónak általában sűrű indexe van. Németország tehát ismét intézményesen megvalósítja a sárga foltot. Szomorú büszkeséggel hordhatják nem árja testvéreink ezt a sárga indexet, mert nem őket bélyegezték meg vele, hanem önmagukat: ők lettek hűtlenek hazájukhoz és annak hős fiaikhoz.

Minden zsidó diák

olvassa a

„Zsidó Diákot”

Krisztus futása

Elbeszélés*

M. E. Delle Grazie

Az 1667.-i év kezdetén történt, hogy egy jámbor szerzetes Jeruzsálemből Rómába ment. A patriárcha megbízásában járt, aki a szent atyának évente ugyanabban az időben egy nagy hordó Jordánvizet szokott küldeni. A paplakba vitte, hogy a hitetlenek megkezesztelésére fordítsák, legyenek azok akár zsidók, akár törökök, vagy pedig pogányok.

A szerzetes már öreg volt. Azonkívül egy szigorú rendhez is tartozott. De mivel először volt Rómában, nem ismerte a várost és annak szokásait. Így épen farsang utolsó napján érkezett Santa Maria templomához, amely a Popolo mellett feküdt.

Midőn a széles lépcsőkön kilépett, a templom előtti nagy téren sokszáz főnyi tömeget talált. Kezét szeme elé téve egy ideig állva maradt, hogy körülnézzen, merre tudna legjobban eltávozni. De mindenütt egyforma nagy tolongás volt. Csak a tér közepén volt egy zászlókkal tele aggatott hely üresen. Egy nagy negyed volt elkerítve és szabaddá téve négy szemben kifeszített kötél által. A kötelek mögött mindenféle ünnepélyesen megtisztított állatok álltak: szamarak, lovak és bivalyok, szalagokkal, zászlókkal és aranyfüsttel felékesítve.

„Talán az évi vásár van!” — gondolta a szerzetes. Bár különösnek tűnt fel neki, hogy Róma egyik legszebb terén lovakat, szamarakat és bivalyokat árulnak. Mivel azonban végül is haza kellett mennie, lejött a templomlépcsőn és elindult. Azonban a tömegtől sodorva hirtelen a szamarak, lovak és bivalyok között találta magát.

Közben látta, hogy az alabárdosok egész tömege tartja fenn a rendet az obeliszk körül. Ezeknek pedig ép oly tarka ruhájuk volt, mint a szent atya testőreinek, akiket néhány nappal ez előtt látott. Ilyeneket látott a vatikán lépcsőjén is, mikor a pápa kihallgató termébe ment. Aki a tömegből kihuzta, az is nyilvánvalóan egy olyan testőr volt, tehát a szerzetes bátorságot vett magának és megkérdezte, hogy mit jelent az, ami itt történik.

„Én is csak először látom ezt” — felelte az alabárdos tört olaszszággal, mivel én svájci vagyok és még nem régen vagyok Rómában. De amint nekem mondják, nagy futás lesz. Amint ez már kétszáz év óta farsang idején szokásos. Nekünk pedig az a feladatunk, hogy ne csak ezt a teret tartsuk szabadon az emberek és állatok részére, hanem ezt a hosszú utcát is, amely itt végigvonul.”

„Futás? — ismételte a szerzetes tanácstalan pillantással — ilyen különböző fajú állatok között, melyek itt körbe állanak, nyeri-

*az irónő keresztény

tenek és bögnek? Lehetséges volna, hogy lovak, szamarak és bivalyok egyformán futnának?”

„Ez lám, senkinek sem jutott eszébe!” — vágott szavába egy vastagnyakú római, aki istállószolga ruhát hordott. „Figyeld csak: először futnak a szamarak, azután a zsidók és azután a bivalyok. Végül pedig az én lovaim. A jelet a Capitol harangja fogja megadni.”

A szerzetes figyelmesen hallgatta végig, mégis olyan képet vágott hozzá, mintha egy szót sem értett volna az egészről. S midőn az ember befejezte beszédét, fejét rázva így szólt: „Ne haragudj, ha még egyszer kérdem, de mit is szóltál a zsidókról?!”

„Hogy nekik a szamarak után kell futni!” — ismételte az istállószolga, „de mondhatom neked, hogy egész Rómában sohasem nevettek annyit, mint amikor ezek futnak!”

„Igazi zsidók?” — mormolta a jámbor barát, még mindig hitetlen ábrázattal.

„Azt hiszed talán, hogy egy római öltözött fel zsidónak?” — nevetett az istállószolga s köpött egyet.

„És a keresztények nézik ezt?” — kérdezte a szerzetes.

„Honnan jössz te?” — csodálkozott a római.

„Jeruzsálemből. Az én kolostorom a Betlehem melletti barlangnál van, ahol népem egyik kiválasztott lánya világra hozta a Megváltót: Mindnyájunknak!” — tette még hozzá a barát.

„Ez már rég volt ám — mondta a szolga —. De a zsidóknak most futniuk kell. A szamarak után és a bivalyok előtt.”

„És a keresztények nevetnek hozzá?” — kérdezte ismét a barát.

„Igen. És pedig legjobban a szent atya!”

„Hazudsz!” — kiáltotta a már-már felizgatott pap.

„Akkor nézz oda!” Felmutatott az istállószolga egy magas erkélyre, amelyről gazdagon arannyal hímzett szőnyegek lógtak le és ahol a mennyezet alatt egy trónszék állott. „Nos!” — intett az istállószolga — „onnan néz a szent atya!”

„Ti bolondnak néztek engem!” — mormogta a szerzetes.

„Láttad már a szent atyát?”

„Igen, tegnap.”

„Akkor várj egy kis ideig, ha felismered őt, akkor mond nekem újra azt, hogy hazug vagyok” — szólt és megfordult, ahogy minden római tenné, ha nem hisznek neki.

A levegőn minden pillanatban ezerhangu nevetés vonult át. „A zsidók. — a zsidók . . . hozzák a zsidókat!” És a kacaj fel-alá hullámozott a korzón, megtöltötte a teret és a fejek felett csörömpöl-

tek az ablakok. A lovak nyerítettek, a bivalyok bögtek. Midőn néhány számár köteleitől elvágva futni kezdett s midőn kinyújtott nyakkal rosszhangzású kiáltásaikat hallatták, a tömeg ujjongása nem ismert határt. „Köszöntik a zsidókat!” — nevettek. „A zsidók... a szamarak... a zsidók!”

Most egy pillanatnyi csönd állott be. A nézők fele visszahuzódott, de utána rögtön felemelkedett.

„Ecco il Santo Padre!” — kiáltotta rikoltó hanggal egy asszony.

Ekkor megjelent a pápa. Mindig közelebb és közelebb jött... csillogó eleganciával tartotta az ezüst keresztet, melyet a pápák maguk előtt szoktak vinni.

Mialatt a pápa ünnepélyes menete lassan eltűnt a palota kapuja alatt, ahonnan a szent atya a vidám futást meg akarta nézni, a zsidók egy csoportja közeledett a korzó felé. Még nem futottak, de már csupasz látásuk is jobb kedvre hangolta a rómaiakat. De célzatosan éppen azokat választották, akiknek külsejük ellentétben állott azon működéssel, amit tőlük vártak: görbelábúak, rövid lélegzetűek és lompos nagy hasuak, akik a rómaiak nagy hallózása közben készülődtek a futáshoz. Előzőleg kényszerítették őket, hogy annyi ételt és italt vegyenek magukhoz, amennyit csak tudnak, hogy tehetetlenségük látása mennél mulatságosabb legyen és hogy a futás tovább tartson. Ha itt, vagy ott egy összeesett, a rómaiak már csak a futókkal törődtek.

Piros kabátot hordtak, melybe úgy takaróztak, mintha fáztak volna és mulatságos sapkájuk volt, amely egy sárga lapra volt fércelve. Néhányan megkísérelték, hogy felemelt fővel induljanak el. Azonban akármilyen büszke is volt menetük, a kegyetlen gúnykacaj, amely a levegőt előttük és mögöttük megtöltötte, lobogó pírt korbácsolt az arcukra, amely mindig feljebb és feljebb hágott, míg végül elbújt fejük lelogó fürtje mögött. Lefeküdtek a földre és kezüket mellükre tették. Egyedül voltak Istenükkel és akármilyen hosszú is volt a szégyen utcája, amelyen nekik át kellett futni: ők imádkoztak! Egyhanguan susogták az ősrégi zsoltárokat és mondásokat, amelyet már atyjuk atyja is imádkozott, midőn Babylon járma és Caesar vaskeze alatt szolgáltak.

Igy érkezett meg a menet az obeliszkhez. Ugyanebben a pillanatban megjelent a szembenfekvő palota erkélyén a pápai kereszt. Mialatt Róma senatorai és a nagyurak két bíborvörös tribünön ültek össze, amelyek a korzó bejáratától jobbra és balra voltak. Ott, ahol ma e két templom emelkedik: a Santa Maria di Miracoli és a Santa Maria di Monte Santo.

Midőn a zsidók megérkeztek, a köteleket a földre eresztették és a zsidók most a szamarak, bivalyok és a lovak között állottak... Ó, hogy nevettek a rómaiak!

„Ep, ep!” — hallatszott itt is, ott is a gunyos utánzása annak a kiáltásnak, amellyel a getthó házalói egyik házból a másikba mentek.

A szerzetes is ott állott. Mindezt látta és hallotta és még mindig azt hitte, hogy álmodik. Ekkor egy különös hangot hallott. Egy hangot, mely nyögéshez hasonlított. Midőn megfordult látta, hogy a legöregebb zsidó gyengén és csupasz az obeliszk talpához esett, közben egy pillantással felnézett Istenéhez és ez a pap szívét végtelenül meghatotta.

„Nem érzi jól magát?” — kérdezte és lehajolt a reszketőhöz. A zsidó ugylátszik nem hallotta. Vagy talán nem is akarta elhinni, hogy az, aki papiruhát hord, kegyelettel tudjon lenni egy zsidó iránt. És midőn a barát másodszer is kérdezte, csendesen felelt: „Csak a víz volt a testemben!”

„Maga vizkóros?”

„Éppen ezért vettek fel a futók közé!”

„Ezért?”

„Igen, hogy mennél jobban nevetessenek!”

„Magának is megmondták ezt, az Isten szerelmére?”

Finom pír öntötte el a zsidó sápadt arcát. „Én az apám Istenére esküdtem meg. Azonkívül Ábrahám és Jákob Istenére, de ők nem hittek nekem!”

„És maga futni fog... és maga tud futni?”

„Ezzel a testtel kell futnom!” — mondta a zsidó és hátravetette skarlát köpenyét.

A zsidó a köpeny alatt csupasz volt, csupán a derekát fedte egy kendő. „Meztelenül kell futnom!” — kiáltotta.

A zsidó arcán kimondhatatlan fáradt nevetés vonult végig. Nem volt többé kín, nem volt többé gyűlölet... Volt valami, ami türelmet kölcsönzött neki: a szamarak, bivalyok és a lovak között: A megszokás és a szolgaság! Végül így szólt: „Igy futunk mi kétszáz év óta. Éppen kétszáz éve van ma, hogy egy pápa először találta ki ezt a rómaiak mulattatására. Azonban kétszáz év óta maga az első, aki ezen megakad. Mi már ezt régen megtanultuk!” Megint nevetett: türelmesen, félénken, kutyásan!

„Hogy hívják?” — kérdezte a szerzetes.

„Simon bar Giora, Uram! Az én őszámom volt Jeruzsálem hadvezére, aki a rómaiakat Titus győzelmi menete közben a Capitolon megverte. Az Ő Istenének a tiszteletére. Most mi egy más Isten tiszteletére futunk. Mi van ebben?” — És a zsidó meghajolt.

Ekkor a szerzetes leszakította keresztjét: „Esküszöm, hogy az én Istenem semmit sem tud erről a gázságról!” A zsidó arcán felcsillant valami, ez mintha tovább terjedt volna az ezüst keresztre, ott megállt egy pillanara, néma kifejezésével egy rég elmúlt gyűlöletnek.

Aztán lassan felemelte a vállait és szólt: „Mi keresztre feszítettük Öt. Miért ne tiporjon Ő is szét bennünket?”

„Mert Ő ugyanazon a keresztben megbocsájtott.” — mondá a szerzetes. És midőn felemelkedett, árnyéka keresztet alkotott az obeliszk árnyékával, úgy, hogy úgy látszott, mintha a zsidó és keresztény egy óriási kereszt árnyékában állott volna.

„Akkor a keresztények elfelejtették.” — Válaszolta a zsidó tompán.

„Akkor ismét a füleikbe fogom kiáltani!” — felelte a szerzetes. Midőn a zsidó őt kinevette, tovább beszélt: „látja ott fenn Cristus helytartóját? Hozzája megyek én most. És nem jövök addig vissza, míg meg nem hallgat!”

A zsidó mégjobban vállalai közé húzta a fejét, mialatt duzzadt kezét reszketve a szerzetes karjára tette; így szólt: „Én mondom Uram: hasztalan lesz. Gondoljon rám, ha ezeket nevetni hallja. Nézz az obeliszkot, amely itt lenéz ránk! Ez már látta népem szégyenét. Azóta már évezredek multak el. Tudom, hogy Önök más időt számolnak, de az az idő is, melyben az Önök Istene megjelent, csak a régi gyalázatunkat ujította fel. Ránk nehezedik Isten keze. A könyvek emelkednek, mint a Tiber áradata, amikor a nyugati szél a tenger felől visszahajtja. De mi megisszuk ezeket a könnyeket Uram! Mi megisszuk! Az ő keserűségük / megnémított bennünket!”

„Gondolj rám!” kiáltotta a szerzetes. Ekkor kilépett az alabárdosok védő gyűrűjéből és halálmegvetéssel utat nyitott magának a tomboló és szorongó tömeg között.

Ebben a pillanatban két rövid harangütés hallatszott a Capitolon. A tömeg elhallgatott. Ez volt a jel a futás megkezdésére.

„A szamarak . . . a szamarak . . . — és már leestek a kötelek. Ekkor az istállósolgák elkezdtek ostoraikkal csattogni. „Avanti! Avanti!” És mialatt a szamarak után a köteleket ismét visszatették a helyükre, az örök alabárdjuk hegyével beleszúrtak a reszkető állatok oldalába, a korzóra kergetve őket, míg a szamarak, a csöcselék izzó kiáltásaitól előrehajtva, az utcán keresztül futni kezdtek: A fülkét hátrahajtva, kidülledt szemeikkel félenken nézve . . . mindig gyorsabban, mindig esztelenebbül, míg a szél a habot leszakította szájukról és hosszú cafatokban oldalaira rakta. Ahol a szamarak már elmentek, ott már a zsidók fogadtatására készültek: „Ep! Ep!” A szamarak csak előjáték volt!

(Folytatjuk.)

Kéziratot nem adunk vissza. Felelős szerkesztő és kiadó: Őri László
Minden cikkért szerzője felel.

**MINDEN MAGYAR, NÉMET
ÉS ANGOL NYELVŰ KÖNYV**
megjelenés után azonnal kikölcsönözhető
GONDOS SÁNDOR
„zsidó és modern kölcsönkönyvtár”-ából
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY-UT 67

Kölcsönzési díj havi

**Vidékre
is
kölcsönzünk!**

1.50

1.—

A Zsidó Diák előfizetői számára

**Riviera
élővirág**

ü

z

l

egyetem

A MIEFOE

uj címe:

IV., Királyi Pál-utca 9

mellett!

Csaterházy-utca 2.

telefon: 42-0-94.

A Zsidó Diák előfizetési ára 1 évre

Diákoknak 3 P. .: Nem diákoknak 6 P.
Ausztriában 6 schilling, Olaszországban 25
lira, Csehszlovákiában 40 kc. Jugoszláviában
65 dinár, Romániában 250 lei, Franciaországban 30 franc, Svájcban 6 franc és Amerikában 1.50 dollár. — Egyes szám ára a fenti előfizetési árak tizedrésze.

SPRINGER GUSZTÁV
könyvnyomdája
BUDAPEST,
VII., Bethlen utca 33. szám
Telefon 40-6-79